

Kertomus Marja Terttu Knapaksen virkamatkasta Lempäälän kirkkoon marraskuun 18 päivänä 1982.

Käyntini tarkoituksena oli tutustua kirkossa alkaneiden korjaustöiden nykyvaiheeseen sekä pyrkiä arvioimaan opetusministeriön 27.7.1982 vahvistamissa korjaussuunnitelmissa avoimeksi jäänyttä länsilehteriin liittyvää kysymystä.

Purkutyöt kirkossa olivat edenneet niin pitkälle, että kirkkosalin keskiaikaisen osan seinistä oli poistettu melkein kokonaan 1890-luvun korkauksessa tehty tiiliverhous, joka paikoin oli lähes metrin vahvuinen. Holveista oli samoin jo osittain irrotettu arkkitehti Berndt Blomin niihin lisäämä laudoitus. Myös kirkon länsilehteriltä oli purettu urut, penkit ja etukaide.

Länsilehterin osittainenkin poistaminen ja seinien tiiliverhouksen purkaminen muuttavat huomattavalla tavalla kirkkosalin yleisluonnetta. Aiemman keskeiskirkkovaikutelman sijasta korostuu kirkon keskiaikaisen osan itä-länsisuuntainen pääakseli, jota ristivarsien lehterien rajaama tila sivuaa toisarvoisessa asemassa. Keskiaikaisten seinäpintojen epätasaisuudet lisäävät vaikutelmaa ajallisesti itsenäisestä tilasta. Kaiken kaikkiaan kirkkosalin keskiaikainen osa ja siihen 1930-luvun lopussa tehdyt ikkunoiden gotisoivat muutokset luovat seinien alkuperäisen kivipinnan ja holvin korkealle kaartuvan muodon kanssa yllättävän tehokkaan arkkitehtonisen tilavaikutelman.

Käyntini perusteella olen vakuuttunut siitä, että kirkon korjaussuunnitelma tulisi vahvistaa kokonaisuudessaan esitetyssä muodossaan. Kirkkosalin tilallisen vaikutelman ja kirkon arkkitehtonisen restauroinnin johdonmukaisen toteutuksen läpiviemisen kannalta on oleellista, ettei länsipäähän rakenneta lehteriä.

Helsingissä tammikuun 3 päivänä 1983.

Marja Terttu Knapas
Marja Terttu Knapas